

Del I

Godkendelsens vilkår

Indhold

2. Godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 - vilkår
3. Klageadgang og afgørelsens udnyttelse

2. Godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – vilkår

Tønder Kommune meddeler IPPC-godkendelse, jf. miljøbeskyttelseslovens kap. 5, § 33, til at ovennævnte slagtekyllingefarm drives efter nævnte vilkår og som anført i godkendelsens forudsætninger (Del II) og sagens øvrige akter.

Godkendelsen er truffet i henhold til bl.a. Miljø- og Energiministeriets lovbekendtgørelse nr. 698 af 22. september 1998 med senere ændringer (miljøbeskyttelsesloven), samt Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 807 af 25. oktober 1999 med senere ændringer (godkendelsesbekendtgørelsen).

Ejendommen hører ind under pkt. . I 1 – **Anlæg til husdyrproduktion for mere end 100 dyreenheder (DE) i slagtekyllinger**, i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Vilkår for godkendelsen

Generelt

IPPC-godkendelsen omhandler hele ejendommen, herunder eksisterende slagtekyllingehus, siloer og øvrige driftsbygninger.

Godkendelsen omfatter en årlig totalproduktion af 190 DE slagtekyllinger på dybstrøelse, fordelt på 2 staldbygninger. Produktionen sker i holddrift med kyllingeafhentning ca. 7 gange pr. år. Der indkøbes daggamle kyllinger, der sælges ved en alder mellem 36 og 42 dage, svarende til maksimalt 190 DE pr. år. Herudover er der 5 DE heste på ejendommen, efter udvidelsen.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er defineret i bl.a. miljøbeskyttelseslovens kap. 5, godkendelsesbekendtgørelsen, vejledningen i godkendelse af husdyrbrug, og husdyrgødningsbekendtgørelsen - dvs. forhold af betydning for det eksterne miljø.

Inden byggeriets påbegyndelse er virksomheden selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse fra Tønder Kommune.

Et eksemplar af denne godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for de personer, der har ansvaret for landbrugets indretning og drift.

Landbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger (Del II) og sagens øvrige akter, der ligger til grund for godkendelsen.

Der må ikke foretages bygningsmæssige og driftsmæssige ændringer ud over det, der er lagt til grund for godkendelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før ændringer er godkendt iht. § 33 i miljøbeskyttelsesloven.

Vilkår i relation til husdyrgødningsbekendtgørelsen

Der skal indgives anmeldelse til tilsynsmyndigheden iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen inden etablering eller ændring af anlæg omfattet af kapitel 3-8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, f.eks. stalde, afløb eller anlæg til gødningsopbevaring.

Der skal ligeledes indgives anmeldelse inden ændring af dyreholdet inden for eksisterende anlæg.

Generelt

Indretning og drift af stalde og opbevaringsanlæg for husdyrgødning samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning skal følge vilkårene i denne godkendelse og være i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig stor til at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen – dog mindst 9 måneder. Kravet kan om nødvendigt opfyldes ved indgåelse af skriftlige aftaler om opbevaring på anden ejendom. Sådanne aftaler skal være af mindst 5 års varighed og skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest ½ år før aftalerne træder i kraft.

Ejendommens landbrugsarealer

Der skal til enhver tid kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner over for Tønder Kommune. Disse planer skal kunne dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og efter reglerne om udspreddning af husdyrgødning.

Gødning fra slagtekyllingestalde

Der skal til stadighed være rådighed over tilstrækkeligt udspreddningsareal for husdyrgødningen, både fra ejendommens egen gødningsproduktion og tilført via gylleaftaler, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om harmoniregler - herunder overholdelse af de nye kravet til harmoniareal, der skærpes pr. 1. august 2002.

Driften i slagtekyllingestaldene, herunder også vedligeholdelse af dybstrøelsen, skal udføres på en måde, så der sker mindst mulig ammoniakfordampning fra staldene.

Tømning af slagtekyllingestalde for dybstrøelse må kun ske på hverdage. Udspreddning af husdyrgødning skal så vidt muligt også ske på hverdage og må ikke give anledning til unødige gener for naboer.

Efter 36 dage er strøelsen kompostlignende. Hvis tørstofindholdet er over 30%, kan komposten opbevares i markstak. Stakken skal placeres således, at afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, herunder:

- 15 m til vandløb, dræn og sø
- 15 m til offentlig vej og vejskel
- 25 m til enkelt vandindvindingsanlæg
- 50 m til fælles vandindvindingsanlæg.

Markstakken skal være overdækket med halm eller afdækningsplast der sikrer, at regnvand ikke kan trænge igennem og foranledige afledning af møddingsaft til grundvand, vandløb, søer m.v.

Stakken må højst ligge samme sted i 12 måneder og ikke samme sted igen før 5 år efter.

Gødning fra heste

Hestegødningen må ikke opbevares som kompost i marken, men skal opbevares som fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Luftforurening

Stalde og udenomsarealer skal indrettes og vedligeholdes således, at støv- og lugtgener begrænses mest muligt i omgivelserne.

Virksomheden må ikke give anledning til væsentlige lugt- og støvgener uden for ejendommens areal.

Såfremt der opstår væsentlige lugt- og støvgener, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Støj

Ejendommens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt ved nærmeste naboskel må ikke overstige følgende grænseværdier:

Tidsrum	Mandag – fredag 07.00 – 18.00 Lørdag 07.00 – 14.00	Mandag – fredag 18.00 – 22.00 Lørdag 14.00 – 22.00 Søn- og helligdage 07.00 – 22.00	Alle dage 22.00 – 07.00
Områdetype			
Det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

Om natten må det maksimale støjniveau endvidere ikke overstige 55 dB(A).

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal virksomheden for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller beregninger til doku-

mentation af, at de fastsatte støjvilkår er overholdt. Kravet kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes.

Dokumentationen kan foreligge i form af målinger i virksomhedens omgivelser eller nærfeltsmålinger ved de enkelte støjkilder, kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj. Støjmålinger og beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger.

Affaldshåndtering

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal bortskaffes løbende til godkendt destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal affaldet opbevares i lukkede beholdere mindst 15 meter fra offentlig vej og naboskel. Der må ikke opstå uhygiejniske forhold.

Medicinrester og tom medicinemballage skal afleveres retur til dyrlæge, apotek eller anden godkendt modtager.

Farligt affald (olie- og kemikalieaffald) skal opbevares i tromler, beholdere eller anden emballage på tæt bund med opkant og uden afløb.

Giftige og meget giftige bekæmpelsesmidler samt rester og tom emballage herfra skal opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt i et separat aflåst rum eller skab iht. gældende regler.

Farligt affald skal afleveres til Sønderjyllands Modtagestation for Olie- og Kemikalieaffald (SMOK) eller til en anden godkendt modtager, som kommunen har meddelt fritagelse til.

Andet affald skal bortskaffes efter kommunens regulativer eller anvisning. På udendørs arealer må der ikke henstilles eller anvendes materialer og lignende, som vil kunne medføre risiko for forurening af omgivelserne.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen med de undtagelser for træ- og grenaffald m.v., som fremgår af kommunens regulativ for afbrænding af haveaffald.

Skadedyr m.v.

Der skal i videst mulig omfang ske forebyggelse og sikring mod rotter, mus, og insekter m.v., og disse skal i øvrigt bekæmpes i fornødent omfang.

Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium (telefon 45 87 80 55).

Andet

Ved etablering af olietank ved det nye kyllingehus skal de nye regler i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 829 af 24.10.2000 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (olietankbekendtgørelsen) overholdes.

Eksisterende olietanke til bygningsopvarmning ved beboelse og eksisterende kyllingehus skal have installeret enstrengt rørsystem samt overfyldningsalarm inden den 1. januar 2003, jf. reglerne i olietankbekendtgørelsen.

Husspildevand og evt. møddingsplads for hestegødning er ikke omfattet af godkendelsens vilkår. Begge forhold skal behandles i særskilt ansøgninger/anmeldelser.

I henhold til Sønderjyllands Amts afgørelse efter samlebekendtgørelsen i skrivelse af 10. maj 2001 må der ikke ske jordbehandling eller tilføres gylle, sprøjtemidler m.v., i en afstand af 15 m fra beskyttede naturtyper og § 3-arealer. Tilstanden i §3 områderne må ikke ændres uden dispensation fra amtet. Enhver udskiftning eller inddragelse af andre harmoniarealer skal indsendes til amtets planafdeling for godkendelse.

3. Klageadgang og afgørelsens udnyttelse

Klageadgang

Godkendelsen kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er offentlig bekendtgjort.

Klageberettigede er ansøgeren, amtsrådet, embedslægen og enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, samt visse foreninger, der er nævnt i miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100.

En eventuel klage skal stiles til Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. Klagen skal indsendes til Tønder Kommune, Teknisk Forvaltning, Kongevej 57, 6270 Tønder, som sender den videre.

Ansøger vil blive underrettet, såfremt der indgives klage.

Denne afgørelse kan i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 101 indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter, at godkendelsen er offentliggjort.

Godkendelsen vil blive annonceret i Ugeavisen Tønder tirsdag den 19. februar 2002.

Afgørelsens udnyttelse

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet 2 år efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Del II

Godkendelsens forudsætninger

Indhold

4. Lovgrundlag, planforhold m.v.
5. Miljøgodkendelser og tilladelser
6. Beskrivelse af virksomhedens beliggenhed og drift
7. Indhentede udtalelser
8. Kommunens bemærkninger

Bilagsoversigt

Aktoversigt

4. Lovgrundlag, planforhold m.v.

Lovgrundlag

Landbrugets Rådgivningscenter, Skejby, 8200 Århus N, har på vegne af Bent Sønniksen, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder, ansøgt om IPPC-godkendelse.

Godkendelsen er meddelt i henhold til bl.a. Miljø- og Energiministeriets lovbekendtgørelse nr. 698 af 22. september 1998 med senere ændringer (miljøbeskyttelsesloven), Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 807 af 25. oktober 1999 med senere ændringer (godkendelsesbekendtgørelsen) samt Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 877 af 10. december 1998 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Ejendommen hører ind under pkt. I 1 – **Anlæg til husdyrproduktion for mere end 100 dyreenheder i slagtekyllinger**, i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Der ønskes opført en ny slagtekyllingestald på 1.982 m² i umiddelbar forlængelse af eksisterende slagtekyllingestald. Produktionen af slagtekyllinger på ejendommen forøges samtidig fra 95 DE (dyreenheder) til 190 DE årligt. Produktionen vil fortsat foregå i holddrift ca. 7 gange årligt. Ejendommen vil efter byggeriets udførelse have en besætning på højst 190 DE slagtekyllinger og 5 DE heste, i alt 195 DE.

Etableringen af ny slagtekyllingestald og forøgelsen af slagtekyllingeproduktionen bevirker desuden, at ejendommen er omfattet af bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 (samlebekendtgørelsen), der har hjemmel i planloven. Ansøgningen har derfor været fremsendt til amtets planafdeling. Amtet har dog vurderet, at ejendommen ikke er omfattet af bestemmelserne i § 3, stk. 2, bilag 2 og 3, i samlebekendtgørelsen. Amtets afgørelse er beskrevet under afsnit 4 - Øvrige forhold.

Planforhold og beliggenhed

Ejendommen er beliggende i landzone.

Staldbygningens afstand til nærmeste beboelsesejendom er ca. 138 m mod øst og ca. 144 m mod sydøst. Afstand til nærmeste rammeområde iht. Tønder Kommunes kommuneplan 2002-2012 er ca. 810 m mod øst (bilag I).

Placering af den nye stald er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4 om lokalisering, idet der inden for en afstand af 300 m fra nyetableringen er beliggende følgende beboelsesejendomme i samlet bebyggelse:

Adresse	Afstand og placering af nabobeboelse i forhold til eksisterende forureningskilder på Bønderbyvej 5			Afstand og plac. af nabobeboelse i forhold til andre eksist. forureningskilder i området	Afstand og placering af nabobeboelse i forhold til nye forureningskilder på Bønderbyvej 5		Bemærkninger
	Til eks. kyllingestald	Til eks. hestestald	Til eks. fodersilo		Til ny kyllingestald	Til ny fodersilo	
Bønderbyvej 1	161 m mod sydøst	121 m mod øst		50 m øst for Bønderbyvej 3	Ca. 247 m mod sydøst		Enfamiliehus. Bygning nr. 2 samt ejendommen Bønderbyvej 3 både afskærmer, men bidrager også med evt. gener
Bønderbyvej 3	108 m mod sydøst	72 m mod øst			Ca. 200 m mod sydøst		Landbrug med dyrehold. Bygning nr. 2 samt egne driftsbygninger både afskærmer, men bidrager også med evt. gener
Bønderbyvej 7	70 m mod syd	30,5 m mod vest			Ca. 174 m mod syd		Landbrug med dyrehold. Egen driftsbygning både afskærmer, men bidrager også med evt. gener
Trægårdsvej 2	200 m mod sydøst	173 m mod øst			Ca. 268 m mod sydøst		Landbrug med dyrehold. Egen driftsbygning samt driftsbygninger for ejendommen Bønderbyvej 3 samt Trægårdsvej 5 og 7 afskærmer delvis for evt. gener
* Trægårdsvej 5	140 m mod øst		136 m mod nordøst		Ca. 138 m mod øst	Ca. 128 m mod øst	Enfamiliehus. Ny kyllingestald er ca. 2 m tættere på end eksisterende kyllingestald. Ny fodersilo ca. 8 m tættere på end eksisterende silo
Trægårdsvej 7	118 m mod øst		104 m mod øst	30 m øst for driftsbygning fra Bønderbyvej 3	Ca. 144 m mod sydøst		Enfamiliehus. Ny kyllingestald er ca. 26 m længere væk end eksisterende

* Eneste ejendom, hvor afstanden bliver mindre (2 m) mellem nabobeboelse og ny kyllingestald efter byggeriet, end afstanden var til eksisterende kyllingestald før byggeriet.

Vilkår for afhjælpning af evt. gener inden for lokaliseringsafstanden er indarbejdet i godkendelsen under: Vilkår i relation til husdyrgødningsbekendtgørelsen, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4.

Ejendommens placering inkl. diverse afstande til nabobeboelser m.v. er vist på plankortet (bilag III).

Ejendommen ejes af Bent Sønniksen, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder. Ejendommen er beliggende på matr.nr. 88 Bønderby m.fl. på adressen Bønderbyvej 5, 6270 Tønder (bilag II).

Bent Sønniksen ejer desuden nr. 2 ejendom på matr.nr. 189 m.fl., Højer, på adressen Højer Mark, 6280 Højer. Bygningerne på nr. 2 ejendom er solgt fra, men jorden indgår i harmoniarealet for Bønderbyvej 5.

Ejendommenes egne arealer omfatter følgende matrikelnumre:

Matr.nr. og ejerlav	Areal i ha
Bønderbyvej 5	
50 Bønderby, Møgeltønder	1,14
87 Bønderby, Møgeltønder	1,92
88 Bønderby, Møgeltønder	39,60
125 Bønderby, Møgeltønder	3,46
217 Møgeltønder, Møgeltønder	15,31
37 Ved Åen, Møgeltønder	5,83
I alt	67,26
Højer Mark	
189 Højer	2,65
465 Højer	2,14
594 Højer	26,96
784 Højer	2,56
1053 Højer	3,84
1054 Højer	8,12
I alt	46,27
Begge ejendomme	113,53

Godkendelsen tager derfor udgangspunkt i ejendommen på Bønderbyvej 5 i Tønder, men inddrager harmoniarealer på Højer Mark, 6280 Højer. Tilsammen udgør de 2 ejendomme i alt 113,53 ha i eget areal.

Hertil kommer følgende 4 forpagtede arealer:

Matr.nr. og ejerlav	Ejes af	Tidsrum for aftalen/kontrakten	Areal i ha
14 Bønderby, Møgeltønder	Astrid Petersen, Højervej 59, 6270 Tønder	1.11. 1999 – 1.11. 2004	40,5
1175 Højer Kog, Højer	Højer Menighedsråd Strandvej 4, 6280 Højer	1.10. 2001 – 1.10. 2002	4,2
1173 Højer Kog, Højer	Højer Menighedsråd	1.10. 2001 – 1.10. 2002	4,7
96 Møgeltønder Slotsmark, Tønder	G. Rothe, 6200 Aabenraa	1.10. 1998 – 1.10. 2002	6,0
4 aftaler i alt			55,4

Der foreligger ingen gødningsaftaler om udspredding af gødning på anden ejendom.

Ejendommens harmoniarealer er, jf. Regionplan 1997, beliggende i jordbrugsområde med naturinteresser samt i et område med almindelig drikkevandsinteresser og uden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Øvrige forhold

Afgørelse efter samlebekendtgørelsens § 3, stk. 2, bilag 2 og 3

Jf. amtets skrivelse af 10. maj 2001 har amtet truffet afgørelse om, at udvidelsen af slagtekyllinge-produktionen fra 95 DE til 190 DE og opførelse af 1.983 m² ny slagte kyllingestald med siloer på ejendommen ikke er omfattet af bestemmelserne om VVM-pligt efter § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 (samlebekendtgørelsen), idet produktionen og bygningsanlægget ikke forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

I forbindelse med amtets vurdering af projektets mulige indvirkning på miljøet er vurderet påvirkningen af grundvandsressourcerne, dimensionerne af staldene i forhold til landskabsbilledet, produktionens påvirkning af beskyttet naturtype samt lugtgener i forhold til omgivelserne.

Ejendommens harmoniarealer grænser på en strækning af ca. 2,7 km op mod et vandløb, der i Regionplan 1997 er registreret som et beskyttet naturområde. På en strækning af ca. 200 m grænser harmoniarealet op til to mindre engarealer, der er registreret som beskyttet naturtype efter naturbeskyttelseslovens § 3. Herudover findes der på ejendommens harmoniarealer tre vandhuller, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Amtets afgørelse er meddelt under forudsætning af, at såvel vandløb som vandhuller og engarealer ikke tilføres gødning. Amtet henleder desuden opmærksomheden på, at enhver udskiftning eller inddragelse af andre harmoniarealer skal indsendes til amtets regionplanafdeling (nu planafdelingen) til godkendelse.

Amtet henleder endvidere opmærksomheden på, at tilstanden af beskyttede naturområder, de såkaldte § 3-arealer, ikke må ændres uden dispensation fra amtet. Det betyder bl.a., at der ikke må foretages jordbehandling eller tilføres gylle, sprøjtemidler m.v. til engarealer, søer, vandløb og andre beskyttede områder. Til sikring heraf henstiller amtet, at der ikke udbringes gødning inden for en afstand af 15 m fra de beskyttede naturtyper.

Afgørelse efter planloven

Jf. amtets skrivelse af 10. maj 2001 er det amtets opfattelse, at opførelse af den nye staldbygning med den anmeldte beliggenhed ikke kræver landzonetilladelse efter planlovens §35.

5. Miljøgodkendelser og tilladelser

Ejendommen har tidligere været omfattet af en miljøgodkendelse af 14. marts 1989. En revision af godkendelsesbekendtgørelsen i januar 1992 bevirkede imidlertid, at ejendommen ikke mere var om-

fattet af godkendelsespligten. Miljøgodkendelsen af 14.03.1989 er derfor i skrivelse af 28. august 1995 meddelt slettet af Tønder Kommune efter retsbeskyttelsesperiodens udløb den 14.03.1997. En revision af godkendelsesbekendtgørelsen i oktober 1999 har bevirket, at ejendommen efter besætningsudvidelsen igen er omfattet af godkendelsespligten.

6. Beskrivelse af virksomhedens drift

Ejendommen vil efter byggeriets afslutning bestå af følgende driftsbygninger/anlæg (bilag IV):

Bygningsnummer	Anvendelse
Bygning 1	Stuehus, garage, hestestald og kornlade
Bygning 2	Maskinhus og kornlade
Bygning 3	Eksisterende slagtekyl-lingestald med forrum
Bygning 4	Eksisterende fodersilo
Bygning 5	Eksisterende plads til fodermodtagelse
Bygning 6	Eksist. Opbevaringsbeholder til spildevand
Bygning 7	Ny slagtekyl-lingestald med forrum
Bygning 8	Ny fodersilo
Bygning 9	Ny plads til fodermodtagelse

Produktionsforløb, besætningsstørrelse og gødningsproduktion

Produktionsforløb

Produktionen af slagtekyllinger vil efter byggeriets afslutning ske dels i eksisterende slagtekyl-lingehus, dels i et ny planlagt tilsvarende kyllingehus, der ønskes opført i umiddelbart forlængelse af bestående kyllingehus. Hestene placeres som hidtil i bestående driftsbygninger. Moderfår udgår. Skitsetegning af bygningernes indbyrdes beliggenhed fremgår af bilag IV.

Daggamle kyllinger indsættes i staldene ved en temperatur på ca. 33 °C. Temperaturen sænkes ca. 0,5 °C dagligt, indtil den er ca. 22 °C.

I starten af produktionsperioden er der stort set ingen ventilation af staldene, men efter ca. 1 uge begynder man at ventilere med gradvis stigende luftmængde.

Produktionstiden for 1 hold kyllinger er mellem 36 og 42 dage. Årligt produceres ca. 7,0 hold.

Når kyllingerne er taget ud af staldene, rengøres staldene, hvorefter de står tomme i 1 uge eller mere. Derefter strøs der i staldene, og de opvarmes til indsætning af et nyt hold.

Gødning fra slagtekyl-lingeproduktion

Landbrugets Rådgivningscenter i Skejby oplyser, at gødningsproduktionen, jf. de nyeste normtal, fra Beretning nr. 36. nov. 2001 fra DJF, Foulum, er:

Årlig gødningsproduktion med den planlagte produktion – ab lager	ca. 435 tons
- Tørstofindhold i gødningen	ca. 50%
- Indhold af N, P og K er henholdsvis ca.	4,0, 1,2 og 2,9%

Ved afslutning af hvert hold kyllinger renses staldene, og gødningen bortkøres til markstak eller spredes direkte på markjord iht. Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 om godkendelse af husdyrbrug – 2. udgave.

Rengøringsvand og drikkevandsspild

Efter levering af kyllinger til slagting fjernes dybstrøelsen, og staldene fejes. Dernæst vaskes staldene, og dette vand, som indeholder støv fra loft, vægge og lignende samt meget små mængder strøelse, opsamles.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 4 1997 om godkendelse af husdyrbrug, 2. udgave, skal der mindst være opbevaringskapacitet til 1 m³ vand pr. 100 m² stald.

Med et eksisterende gulvareal på 1.915 m² og et tilsvarende gulvareal i ny stald, vil der i alt være 3.830 m² gulvareal efter byggeriet. Krav til opbevaringskapaciteten for spildevand efter udvidelsen vil være på mindst 38 m³ pr. hold kyllinger.

Der er ikke udarbejdet aftaler om opbevaring af gødning på anden ejendom eller aftaler om opbevaring af gødning fra andre ejendomme på Bønderbyvej 5. Eksisterende kapacitet på ejendommen til opbevaring af spildevand er på 50 m³. Efter udvidelsen vil der være ca. 70 m³ opbevaringskapacitet. Med de nugældende udspretningsregler vil der derfor ikke være problemer med at overholder kravet til opbevaringskapacitet for spildevand.

Samlet årlige spildevandsmængde efter udvidelsen vil stige fra ca. 130 m³ til ca. 260 m³.

Ventilation og ventilationsafkast

Den eksisterende stald er forsynet med undertryksanlæg med indsugningsventiler placeret i væg og udsugninger placeret ved kip. Som sikkerhedsventilation er monteret gavlventilatorer. Der anvendes ikke gulvudsugning.

Udsugningskapaciteten er maksimalt 4,0 til 4,5 m³/time pr. kylling (dog ekskl. gavlventilatorer), men om vinteren og i perioder med små kyllinger vil ventilationsbehovet være under 1/10 heraf. Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret.

I den nye stald forventes etableret et tilsvarende ventilationsanlæg, der desuden vil være med stepstyring. Det vil sige, at én eller to udsugningsventilatorer er hastighedsreguleret, og de øvrige kobles ind (on/off) efter behov.

Ventilationsafkast sker ved kippen og udmunder ca. 0,5–1,0 m over kip. Afslutningen på afkastene er konisk og der er/bliver placeret 13 afkast pr. stald. Der er ikke overdækning på afkastene, hvorved luften kan kastes mere lige op. Lufthastigheden i luftafkastene er ved maksimal ventilation ca. 8 m/sek., men ved minimum under 1 m/sek.

Lugt og støv

Ventilationsluften indeholder lugt – blandt andet NH₃. Der er ikke foretaget målinger over luftens totalindhold af lugte.

Staldene vil dog ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for gårdens område – dog eventuelt nogle kortvarige gener i forbindelse med udrensning af staldene – ca. 7,0 gange pr. år. De meget små mængder støv, der kommer med ventilationsluften, vil ikke give anledning til støvgener ved naboer.

Støj

Ved daglig drift vil kun ventilationsanlægget give anledning til støj. Virksomhedens bidrag til støjniveauet skønnes at blive ca. 50 dB(A) målt 15 m fra ventilationsskorstenene.

Ud over den daglige drift kan der forventes støj i forbindelse med foderleverancer, kyllingefhentning og den almindelige landbrugsdrift i marken.

Der kan ved drift forventes, at der leveres foder til anlægget 1-2 gange om ugen. Antallet af foderleverancer vil være størst i den sidste del af hver produktionsperiode. Foderforbruget med den planlagte produktion vil være ca. 1.950 tons. Der kan forventes støj i forbindelse med indlæsning af foder i siloer.

Kyllingefhentning sker både i dag- og nattetimer (7,0 gange årligt). I forbindelse hermed kan der forventes støj fra truck- og lastbilkørsel.

Den almindelige landbrugsdrift i marken vil desuden i perioder give anledning til støj.

Der er ikke lavet nogen støjdæmpende foranstaltninger.

Besætning og gødningsproduktion før og efter produktionsudvidelsen

Husdyr	Produktion før udvidelse				Produktion efter udvidelse			
	Antal/år	Dyre-enheder DE	Dybstrøelse tons pr. år	Fast gødning m ³ pr. år	Antal/år	Dyre-enheder DE	Dybstrøelse tons pr. år	Fast Gødning m ³ pr. år
Slagtekyllinger	332.500	95	333		665.000	190	665	
Moderfår	20	Ca. 2	48					
Heste	7	Ca. 5		30	7	Ca. 5		30
I alt		Ca. 102	381	30		Ca. 195	665	30

Hertil kommer, at spildevandsmængden fra rengøringsvand og drikkevandsspild vil stige fra ca. 130 m³ til ca. 260 m³ pr. år.

Ejendommens landbrugsarealer

Udspretningsareal før udvidelsen			Udspretningsareal efter udvidelsen		
	Løbetid til	Heraf til udbringning*		Løbetid til	Heraf til udbringning*
Ejendommens	67,3	66,5 ha	Ejendommens	67,3	66,5 ha

jordtilliggende	ha			jordtilliggende	ha		
Andre ejede arealer	46,3 ha		45,5 ha	Andre ejede arealer	46,3 ha		45,5 ha
1 forpagtningsaftale	40,5 ha	1.11. 2004	40,5 ha	1 forpagtningsaftale	40,5 ha	1.11. 2004	40,5 ha
3 forpagtningsaftaler	14,9 ha	1.10. 2002	13,5	3 forpagtningsaftaler	14,9 ha	1.10. 2002	13,5 ha
Areal i alt	169 ha			Areal i alt	169 ha		
I alt til udbringning			166,0 ha	I alt til udbringning			166,0 ha

* Det vil sige fratrukket veje, skove, søer, dyrkningsfri bræmmer m.m., der ikke er egnet til udbringning af husdyrgødning.

Produktionen foregår på ejendommen Bønderbyvej 5, der ejes af Bent Sønniksen, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder. Bent Sønniksen ejer desuden nr. 2 ejendom på adressen Højer Mark, 6280 Højer. Bygningerne på nr. 2 ejendom er solgt fra, men jorden indgår i harmoniarealet for Bønderbyvej 5. Godkendelsen tager derfor udgangspunkt i ejendommen på Bønderbyvej 5 i Tønder, men inddrager harmoniarealer på Højer Mark, 6280 Højer.

	Harmoni før udvidelsen	Harmoni efter udvidelsen
Harmonikrav	Ejendommens reelle harmoni	Ejendommens reelle harmoni
Før 1.8. 2002 2,0 DE/ha/pr. år	0,6 DE/ha/år	1,17 DE/ha/pr. år
Efter 1.8. 2002 1,4 DE/ha/pr. år	0,6 DE/ha/år	1,17 DE/ha/år

Af skemaet fremgår, at harmonikravet med en besætningsstørrelse før byggeri på 102 DE fjerkræ og efter byggeriet på 195 DE fjerkræ vil være opfyldt både før og efter 1/8 2002, hvor harmonikravet skærpes.

Affald

Døde dyr afhentes en gang pr. uge eller efter nærmere aftale med DAKA. Selvdøde dyr opbevares til afhentning, i lukkede containere.

Sprøjtemidler opbevares i skab med hængelås og rester afleveres i henhold til Tønder Kommunes affaldsordninger.

Fyringsanlæg og olietanke

I forrummet i det eksisterende kyllingehus er der etableret et centralt varmeanlæg. Som brændsel anvendes olie, der opbevares i en udendørs overjordisk olietank på 1.800 liter fra 1989. I det nye hus vil et tilsvarende anlæg blive etableret. Ejendommens stuehus opvarmes også med olie. Olietanken opbevares i en udendørs overjordisk olietank på 1.200 liter fra 1996. Herudover eksisterer der en udendørs overjordisk 1.800 l dieseltank fra 1997/1998.

Ved etableringen af en olietank ved det nye kyllingehus skal Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 829 af 24.10.1999 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines overholdes (olietankbekendtgørelsen) følges.

Ligeledes træder der nye regler i kraft for eksisterende olietanke til bygningsopvarmning ved beboelse og eksisterende kyllingehus med krav om installation af enstregnet rørsystem samt overfyldningsalarm inden den 1. januar 2003.

Vandforsyning

Ejendommens vandforsyning sker fra Tønder Kommunale Vandværk.

7. Indkomne udtalelser

Udkast til godkendelse har været fremsendt til landbrugets Rådgivningscenter, Skejby, 8200 Århus, samt til ansøgeren Bent Sønniksen, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder for udtalelse.

Fra Landbrugets Rådgivningscenter blev bl.a. oplyst, at normtal for gødning er revideret, jf. beretning nr. 36, nov. 2001, fra DJF, Foulum. Oplysninger om gødningsproduktion er derfor korrigeret i forhold til de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet.

Indkomne bemærkninger fra Landbrugets Rådgivningscenter og ansøger Bent Sønniksen er indarbejdet i godkendelsen.

8. Kommunens bemærkninger

Husspildevand og hestegødning

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har kommunen udført et miljøtilsyn på ejendommen den 9. februar 2001. Der var bl.a. følgende bemærkninger til husspildevand og hestegødning:

Husspildevand

På tilsynet blev det konstateret, at husspildevandet ledes til en åben skelgrøft øst for ejendommen sammen med tagvandet. Grøften får ikke anden vandtilledning og er i perioder tør. Det blev efterfølgende skriftligt meddelt, at det ikke er tilladt at lede husspildevand til jordoverfladen. Afledning af husspildevandet skal derfor ændres ved f.eks. etablering af et nedsivningsanlæg. Evt. etablering af et nedsivningsanlæg for husspildevand skal udføres af en autoriseret kloakmester, men må ikke påbegyndes, før der efter ansøgning til kommunen er blevet meddelt en tilladelse. Tønder Kommune vil meddele tidsfristen for ændring af udledning af husspildevand på et senere tidspunkt. Krav til husspildevand fra ejendommen er derfor ikke omfattet af miljøgodkendelsens vilkår, men skal behandles særskilt.

Hestegødning

Hestegødningen har formentlig en tørstofprocent på over 30, men har ikke gennemgået en komposteringsproces, da der dagligt eller med dags mellemrum udmuges fra hestestalden. Hestegødningen kan derfor ikke opbevares som kompost i marken, men skal opbevares som fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, hvilket også fremgår af en skrivelse fra Miljøstyrelsen af 7. marts 2000.

På tilsynet blev det meddelt, at hestegødningen ikke må opbevares i markstakke sammen med kompost fra slagtekyllingegødningen. Det blev derfor skriftligt meddelt, at der skulle etableres opbevaringskapacitet til hestegødningen enten ved etablering af en møddingsplads eller alternativt ved opstilling af en tæt overdækket container, jf. byggeblad fra Landbrugets Rådgivningscenter, og efter nærmere anvisning fra kommunen. Evt. etablering af møddingsplads eller opsætning af container skal anmeldes til kommunen før påbegyndelse. Etableringen skal desuden fremsendes til VVM-screening ved amtet, før udførelse. Etableringen af opbevaringskapacitet for hestegødningen er derfor ikke medtaget i godkendelsen, men skal behandles særskilt.

Føroffentlighedsfase

Efter godkendelsesbekendtgørelsens § 11 skal offentligheden have mulighed for at udtale sig om ansøgningen, før godkendelsesmyndigheden træffer afgørelse om godkendelse af udvidelse af ejendommen. Ansøgningsmaterialet har derfor været annonceret i JyskeVestkysten, Der Nord-schleswiger og Ugeavisen Tønder den 12. juni 2001. Offentlighedsfasen har været 3 uger fra annonceringen.

Enhver har haft ret til at se ansøgningsmaterialet, der har været fremlagt på Tønder Rådhus, Teknisk Forvaltning. Enhver har desuden haft ret til at kommentere ansøgningsmaterialet, dog med de begrænsninger der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om fri adgang til miljøoplysninger.

Der var ikke indkommet bemærkninger ved offentlighedsfasens afslutning.

Kommunens bemærkninger i øvrigt

Den nye kyllingestald ønskes placeret inden for lokaliseringsafstanden, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4. Det bevirker, at der skal indarbejdes vilkår i godkendelsen der sikrer, at der ikke opstår unødige gener for de 6 nabobeboelser, der er beliggende i samlet bebyggelse inden for lokaliseringsafstanden - 3 af de 6 nabobeboelser har selv husdyr, og 3 er enfamiliehuse.

Den nye slagtekyllingestald placeres i forlængelse af den bestående slagtekyllingestald (bilag III).

Både ejendommens eksisterende driftsbygninger på Bønderbyvej 5 og nabobeboelsers driftsbygninger samt flere beboelsesejendomme vil i stor udstrækning afskærme for eventuelle støj-, lugt- og støvgener fra både den eksisterende og den nye slagtekyllingestald.

Dette gælder specielt for de 3 ejendomme, der selv har dyrehold, Bønderbyvej 3 og 5, samt Trægårdsvej 1, men også for Bønderbyvej 1, der er et enfamiliehus. Afstanden fra disse 4 nabobeboelser til den nye kyllingestald vil blive væsentligt forøget i forhold til afstanden til den eksisterende kyllingestald samt afstanden til egne driftsbygninger.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke vil blive væsentlige ekstra gener forbundet med nybyggeriet og forøgelsen af besætningen på Bønderbyvej 5 for disse 4 ejendomme.

Trægårdsvej 7, der er et enfamiliehus, vil få en længere afstand på ca. 26 m, til den nye kyllingestald, end der er til den eksisterende kyllingestald.

Kommunen vurderer derfor, at den forøgede genepåvirkning vil blive meget begrænset for Trægårdsvej 7 og formentlig kun kan registreres ca. 7 gange pr. år, hvor staldene tømmeres for kyllinger og gøres klar til næste hold. Der vil desuden kunne registreres lidt trafikstøj i forbindelse med fodermodtagelse og indlæsning af foder i siloer.

Trægårdsvej 5, der er et enfamiliehus, er den eneste nabobeboelse, hvor afstanden til den nye stald bliver mindre. Det vil sige, at afstanden bliver 2 m mindre, end den er til den eksisterende slagtekyllingestald. Afstanden til den nye fodersilo i forhold til den eksisterende fodersilo vil desuden blive 8 m mindre.

Kommunen vurderer, at det er en beskedne reduktion i geneafstand, der kun i begrænset omfang vil kunne give anledning til forøgede gener for Trægårdsvej 5 og formentlig kun vil kunne registreres ca. 7 gange pr. år, hvor staldene tømmeres for kyllinger og gøres klar til næste hold. Der vil desuden kunne registreres lidt trafikstøj i forbindelse med fodermodtagelse og indlæsning af foder i siloer.

Kommunen har i godkendelsesvilkår stillet krav om, at tømning af stalde for kyllinger kun må ske på hverdage, ligesom der er stillet vilkår om, at driften i slagtekyllingestaldene, herunder også vedligeholdelse af dybstrøelsen, skal udføres på en måde, så der sker mindst mulig ammoniakfordampning fra stalden.

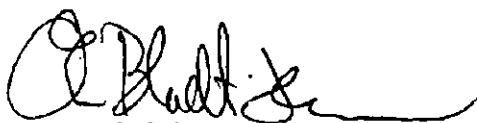
Der er desuden stillet vilkår om, at stalde og udenomsarealer skal indrettes og vedligeholdes således, at støv- og lugtgener begrænses mest muligt i omgivelserne.

Af Del II – Ventilation og ventilationsafkast – fremgår, at udsugninger er placeret i kip på slagtekyllingestalde og udmunder 0,5–1,0 m over kip uden afdækning. Det bevirker, at luften kastes mere lige op, uden at der sker yderligere reduktion i hastigheden. Udsugningsluften bliver herved fortyndet med den atmosfæriske luft og ført længere væk. Herved bliver evt. lugtgener i nærområdet reduceret væsentligt.

I den nye stald etableres desuden step-styring, så lufthastigheden og antal af udsugninger kan styres. Dette bevirker mindst mulig luftudsugning og dermed yderligere reduktion af evt. gener.

I Del I- vilkårsdelen – er der desuden indføjet vilkår, der åbner mulighed for at kommunen inden for godkendelsens 10 års retsbeskyttelsesperiode ved væsentlige gener af støv, lugt og støj kan påbyde afhjælpende foranstaltninger udført. Alle miljøgodkendelser af landbrug (IPPC-godkendelser) skal desuden revurderes efter retsbeskyttelsesperiodens ophør, og om nødvendigt skal vilkårene ændres ved påbud efter lovens § 41.

Det er derfor Tønder Kommunes vurdering, at etablering og drift af ny slagtekyllingestald på ejendommen Bønderbyvej 5 ikke vil bevirke væsentlig forøgelse af generne for naboejendomme.

Ole Bladt-Hansen
teknisk chef

Godkendelsens bilag

- I Oversigtskort med planforhold m.v. (nedfotograferet målforhold)
- II Matrikelkort - 1:3000
- III Plankort inkl. afstande - 1:2000
- IV Indretning af driftsbygninger m.v.
- V Ejendomskort, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder
- VI Ejendomskort, Højer Mark, 6280 Højer

Aktoversigt

Akt nr.	Dato	Dokument
1.	15.12.2000	Ansøgning om IPPC-godkendelse til udvidelse og drift af slagtekyllingefarm på Bønderbyvej 5, 6270 Tønder, fra Landbrugets Rådgivningscenter, 8200 Århus, på vegne af ejer Bent Sønniksen, Bønderbyvej 5, 6270 Tønder
2.	16.01.2001	Supplement til ansøgning om IPPC-godkendelse fra landbrugets Rådgivningscenter, omhandlende supplerende materiale til brug for VVM-screening hos Sønderjyllands Amt
3.	09.02.2001	Miljøtilsynsrapport med skitse og øvrige bilag
4.	28.02.2000	Skrivelse til amtet med supplerende oplysninger til amtets VVM-screening af sagen
5.	10. 05.2001	Amtets afgørelse af, at sagen ikke skal VVM-vurderes iht. samlebekendtgørelsen
6.	12.06.2001	Annoncering af ansøgningsmaterialet – offentlighedsfase 3 uger